

Szerkesztőség:

Rimaszombat Erzsébet-tér 4-ik sz., az emeleten Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

tűnyugtalan levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legelőszörüben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Hadgyakorlatok vármegyénkben.

Már néhány hete köztudomású dolog, hogy e hó elején nagyobb szabású hadgyakorlat fog tartatni vármegyénkben s az abban résztvevő 8—10 ezerre menő katonaság városunkban és környékén fog annak tartama alatt eszállásoltatni.

Alig terjedt el a hadgyakorlat örömhíre, már a sutgó szél feltámadt s különösen a mult héten mind nagyobb és nagyobb terjedelmet és hitelt nyert, sőt csaknem az illetékes köröket is meglepésztette azzal, hogy Simonyiban és Darnyán a lovak között fellépett a lóbetegség, a takonykór, ezen egyik legveszedelmesebb betegség s mivel így könnyen megtörténhetnék, hogy a lovasság és tűzérsg drága táltosai között veszedelmes pusztításokat okozna a járvány, a hadgyakorlat elmarad, és mindazok, kik érdeklődtek ennek megtartása iránt, még talán most is bizonytalanságban vannak arra nézve, hogy miként intézzék dolgaikat, meg fogják-e tartani itt a hadgyakorlatokat vagy sem!

Hogy ezeknek kétségeit eloszlassuk, első sorban is arról adunk hiteles forrásból merített pozitív értesítést, miszerint a hadgyakorlat tényleg meg fog tartatni s egyuttal konstataljuk azt is, hogy a lovak között fellépett járványról szóló hír sem egyéb: gyorsan növekedő mende-mondánál, mely a mesebeli szünyögből elefántot csinál.

Tény volt az, hogy Simonyiban és Darnyán tényleg fordult elő a lovak között néhány influenza eset, — mert ma már a négylábuak is modern betegségben szenvednek néha-néha — de takonykórnak nyoma sem volt, csupán oly tünetek voltak észlelhetők egyes lovakon, mintha valamikor ebben a betegségben lettek volna.

E tünetek azonban csupán a felületes és olyan észlelőt vezethetik tévutra, a kik megyénk népének szokásait s különösen a lovak gyógykezelésénél használt házi szereit nem ismerik. — Mert nálunk a köznép egyike a legjobb orvosságának tartja azt, hogy ha a kólikában szenvedő lónak orrhártyáját felvakarja s ha az ilyen ló meggyógyulva, később valami más betegségbe esik, a felületes vizsgálót könnyen tévutra vezetik az orrán látható sebhelyek, hegek és kellő szakértelem hiányában

az esetleg influenzás állatra ráfogja, hogy takonykórban szenved.

De feltéve azt, hogy tényleg fellépett volna vármegyénk területén a lóbetegség, feltétlenül hivatalosan kellett volna annak közhírré tételnie s az illetékes körök és a jelen esetben a katonai parancsnokság is értesítendő lettek volna annak járványszerű felléptéről. Még ez esetben is előbb a katonai parancsnokságnak saját kiküldöttjei után kellett volna meggyőződést szerezni a való tényállásról s csak ezeknek jelentései alapján merülhetett volna fel az a kérdés, hogy ha csakugyan van járvány, oly mérvű-e az, hogy veszélyeztetni annyira a katonalovakat ide hozataluk esetén, hogy ezért egy már részleteiben is megállapított nagyobb szabású hadgyakorlatot egyszerűen lefújjanak, vagy legalább is az előre megállapított helyett más területet állapítsanak meg megtartására.

Nos hát az egyik sem történt: a híresztelés csak mende-monda, a hadgyakorlat meglesz tartva az előre megállapított helyen és időben s gyönyörködni fogunk katonáinkban.

Midőn ezt megnyugvással közöljük, nem akarunk kiterjeszkedni arra, hogy ki, vagy kik az okai, hogy ilyen híresztelés egyáltalában fel is támadhatott, de nem mulaszthatjuk el legalább röviden felemlíteni azt, hogy mily anyagi előnyökkel jár az, ha a hadgyakorlat alkalmával több ezernyi katonaság megyénk területén vonul át s részben itt is tartózkodik.

Hisz ha csak a mult példából tanulunk, vissza kell emlékeztünk az elmúlt néhány év eseményeire s arra gondolunk, hogy mikor ezelőtt néhány évvel pár ezer katoná vonult át városunkon, rövid idő alatt milyen nagy forgalom volt különösen az élelmi szerekben, — viszont gondolunk arra, hogy az élelmi szerek árusításával foglalkozó, előrelátó üzletember mily óriási készleten adtak tul néhány nap alatt, jutányos árak és készfizes mellett, úgy hogy a ki kellő előrelátással és megfelelő tökével dolgozott, e néhány napi bő aratással hosszú, sovány időnek terheit pótolhatta. Láthatjuk tehát, mily boldog idők vannak ilyenkor. Aldás e vidék kereskedő és iparosaira a hadgyakorlatok megtartása.

Éppen ily időszak következik most is s nincs rajta esodálni való, ha különösen a hus és kenyérfélék elárúsításával és gyártásával foglalkozók méltán kétségeskedtek a híresztelések ideje alatt azon, hogy vajjon szerezzenek-e be a rendesnél nagyobb készletet, ha a vendéglősök azon tanakodtak, hogy lesz-e kinek részére ürítsék ki meg-rakott élestarukat, pinceszüket, melyet csak a nagy emberforgalom biztos reményében látták el a rendesnél több árukkal.

Azért óhajtuk közönségünket s különösen annak azt a részét, melynek anyagi érdekei szorosan összefüggnek a hadgyakorlattal, a való tényállással megismertetni, hogy ezekhez képest tehessék meg intézkedéseiket s a jelen esetből is levonhatnák a tanulságot, hogy a kósza hír gyakran kap szárnyra és téveszti meg azokat, a kik restelnek időt és fáradságot fordítani arra, hogy a való tényállásról szerezzenek meggyőződést.

Egy különös dolog azonban komoly intézkedést kíván, s mi — a közvélemény organuma — legerélyesebben felemeljük tiltakozó szavunkat polgártársaink, városunk buzgó és becsületes iparosai érdekében akkor, mikor érdekeiket veszélyeztetve látjuk.

Ugy halljuk, hogy az átvonuló katonaság élelmi szerekkel és itallal való ellátását hatósági támogatás mellett monopolizálni akarja egy vagy két ember, holott erre nálunk semmi szükség nincs, mert — mint a legutóbbi nagy katonai gyakorlat alkalmával láttuk — kereskedőink, henteseink és vendéglőseink az átvonuló katonaságot teljes megelégedésre látták el. De a hatóságnak sem áll érdekében az, hogy edőfizető iparosaink és kereskedőink rovasára egy-két ember előnyben részesüljön, s a fogyasztó katonaságot a barakkokhoz szorítsa, s ekként a különben is nehéz időket élő üzlet tulajdonosok bevételeit csökkentse.

Ez a körülmény birta arra polgártársainkat, hogy mult pénteken a polgári olvasókörben értekezletet tartottak s innen akeziót indítottak, hogy a méltánytalan eljárás ellen jogorvoslattal élhessenek. Kérelmezték a városi hatóságnál, hogy egyes barakkok felállítását ne engedélyezze, s a pénzügyigazgatóságnál, hogy külön italmérési engedélyt ne adjanak ki, mert ilyen különleges intézkedésekre itt sem ok, sem szükség nincs.

TÁRCZA.

Megszóltalt egy harang . . .

Megszóltalt egy harang
Szomorú nyelvél
S zokogó bús hangon
Oly sokat regél el.

Egy öreg asszonynak
Regéli életét,
Sok gondját, bajait,
Bánatot, örömet.

Elmondja, hogy egy tő
Hozott egy virágot
S hogy növesztett abból
Isten egy világot,

Gyermekek örömet
Angyalok világát . . .
S hogy tépi most az ősz
Gyümölestől az ágát.

Nem a gyümölcs hullt le,
A termő-tő halt meg;
Búsán egy kis harang
Most azért szólt meg.

Egy öreg asszonynak
Siratja halálát
S hirdeti egy igaz
Élet diadalját.

Szegény asszony voltál
S dicső volt az élted.
Más gazdagságáért
Azt el nem cserélted.

S gazdag örökséget
Hagysz most mégis hátra:
Hírt, fényt, büszkeséget
Egy egész országra.

Szikrányi szeretet . . .

Írta: LINTZ GÉZA.

Szám és név, — semmi egyéb mint szám és név volt egyedüli boldogsága s folyton csak ez foglalkoztatta elméjét. Furiangos s különösen saját szerű számadásába merülve ült — hasadékos s tinta-foltokkal becsipegettezt írószekrénye előtt — dolgozva, az öreg Mózes.

Előtte jól rendezett sorban, az arany és ezüstpénzek oszlophalmazáa állt, a szennyes s törött levelethezitők alatt görnyedtek a kopott s tépett bankjegycsomók és az öreg reszketeg ujjai egy rakás zöldes uj váltó között kotorászott.

A falon függő naptár letépett lapja: elsejét mutatta Harácsoló Mózes kamatait szedte be.

Nagyon kedvetlen volt, mivel feleinek legnagyobb része még nem jelent meg — s habár a függő óra kegyegése közben a tizenkettedik órát már rég jelezte — és azon kevés egyénnel, kik megjelentek, igen de igen kellemetlen jelenetei voltak.

Már régóta hozzászólt feleinek kétségbeeső kérései és esküdözéseikhez, öngyilkossági szándékukhoz, — mindez hidegen hagyta, de még nem is sértette és ijesztette őt, csak egy bántotta, hogy drága idejét rabolják. Az idő pénz — s hogy a pénz Harácsoló Mózesnél, a legmagasabb kamatok nélkül nem kapható — azt az egész város tudja.

Az öreg kis idő mulva lezárta számadásait s hozzá fogott a szokásos s mindig egyforma irányu levelezéseinek elintézéséhez. Rövid, hideg, kimért levelek ezek, melyek nem egy esetben nyiták már ki a mit sem sejtő atyák szeméit, az elkényeztetett fiú könnyelmű, ha csak nem bűnös üzelmeiről; udvarias sorok a szigorú előljárókhoz, kiknek kezébe volt letéve alattvalóiknak hivatala, kenyere és számtalan intő-levél, a késedelmeskedő adósokhoz, melyek — az adósság idejéhez mérten — hol a szemrehányás barátságos hangján, majd a szigorú követelésben és végre a cinikus tenyegetődzés kimért hidegségével voltak tűszerezve.

S mindez a legcsekélyebb izgatottságot sem idézte fel benne, mivel ezen eljárása sablonszerű volt. Üzleti leveleinek szövege husz év óta egy hajszálnyi változáson

sem ment át. Mindig ugyanolyanok maradtak — nyakatekert mondat szerkezetekkel, írás- és helyesírási hibákkal; csak úgy, mint azon emberek jelleme, kikkel husz éves üzleti összeköttetésben áll, az ő hibás világ- s életnézetekkel; nyomor- s erkölcsi botlásokkal — a szó legszorosabb értelmében.

Harácsoló Mózes az ajtó nyikorgásának hallatára feltekint. Az ajtónyíláson a házvezető nő boglyas feje lett láthatóvá s kellemetlen rikácsoló hangján jelenté: „Harácsoló ur, fogad ön most? Az a művészakadémiából való fiatal ember kér beocsattatást.

Az uszorás gyorsan lecsukta író-szekrényének ajtaját. „Valahára! Engedje belépni Árpád urat!”

„Nos? Elhozta pénzemet?” szavakkal fogadá a belépőt. „A nyugtát már elő is készítettem. Ime itt van!”

Idegesen harapdálta ajkait az ifjú akadémikus. Réveteget s fénylő tekintete, kezeinek reszketése és a szabálytalan gyors lélekzetvétel elárulták benső izgatottságát. Halk s bizonytalan hangon mondá:

„Nem! Harácsoló ur, még ma nem vagyok képes fizetni!”

„S én egy napig sem várhatok tovább! Nagy s fontos fizetési kötelezettségeim vannak s házamban hiányzik a hozzá való összeg. Nagyon jól tudja Árpád ur, hogy szegény gyermekem halálosan beteg. Az orvos és a gyógytár tönkre tesznek — önnek ma okvetlenül fizetnie kell!”

A szomszéd szobából eredő száraz s fájdalmas köhögés hangja üte meg fülöket. A fiatal művész tudta, hogy ott benn egy szegény, tájadalomtól kizott emberi lény megváltásának óráját várta, s undorral tekintett emelketlen atyára, ki nem riadt vissza leányának nyomorult helyzetét hazugságra felhasználni.

Indulataim uralkodni igyekezett — mivel mai látogatásának eredményétől függött minden.

„Legyen eszénél Harácsoló ur,” könyörgött „hisz azon néhány fillér, mit tőlem kapna, nem tesz gazdagabbá az oly embert, mint ön. Halasztást kell adnia, sőt még ennél is többet — önnek meg kell engem mentenie. Ismételtelen pénzre van szükségem — — több pénzre, mint a mennnyivel önnek már is tartozom — még ma, ellenesetben menthetetlenül veszve vagyok!”

Ajánljuk a városi hatóság és pénzügyigazgatóság szives figyelmébe a polgártársaink megélhetését annyira megnehezítő mostoha viszonyok megszüntetését, s ajánljuk, hogy a barakkrendszer elejtése mellett engedjenek módot a katonaság szükségleteinek üzletekből való beszerzésére.

Értesítők.

2. A rimaszombati községi polgári leányiskolának s ugyancsak a város gondozása alatt levő óvoda, alsófokú ipariskola és a segédek rajztanfolyamának értesítője is előtűnk fekszik. A leányiskolában a tanulók heti 26 órával nincsenek túlterhelve, de azt már soknak tartjuk, hogy a tanítónők 23 órát adnak hetenként. A tanítás fárasztó munkájában a napi 4 órai foglalkozás, ha az illető lelkiismeretesen akarja kötelességét végezni, rövid időn a legerősebb szervezetet is tönkre teszi. Tudjuk, hogy csak jámbor óhajítás, de mégis kifejezést kell adnunk annak, hogy még egy tanerő beállítása szükséges, e szükséglet azonban a bekövetkező államosítás fogja pótolni, ha a tárgyalások eredményre fognak vezetni. Egyébiránt nemcsak az értesítőtől, hanem a lefolyt iskolai vizsgálatok sikeréből is meggyőződünk arról, hogy polgári leányiskolánk tanterve, élén *Fekete-Otte* Hedvig igazgatónővel, a múlt évben lelkiismeretesen végezte el kötelességét. Az iskolába beiratott 102 növendék, kik közül sikerrel végzett 84, nem tett vizsgát 3, s megbukott 13, tehát lélannyival kevesebb perczent, mint a gimnáziumban, mi azt mutatja, hogy a leányok mégis csak jobban tanulnak, mint a fiúk. Vagy a tanítónők lágyabb szívűek, mint a professzorok...? Pedig a leányok aránylag sokkal több (4073) órát mulasztottak, mint a fiúk. Ugy az ifjúsági, mint a tanári könyvtár állományát (egyik-egyikben 320—324 mű) kevésnek tartjuk!

Az *iparos tanoncziskola* múlt évi működéséről *Törköly* József igazgató terjedelmes jelentésben számol be, melyben az oktatás főbb mozzanatairól, az elért eredményekről figyelemre méltó adatokat közöl. Az iskolába 169 tanoncz iratkozott be. Ezek között a legtöbb az asztalos (29), csizmadia (21) és cipész (20), míg a többi 26 különféle iparágban oszlik szét.

Az *iparos segédek szakrajztanfolyamát* *Czikora* István vezette. A múlt évben mindössze 8 segéd jelentkezett e feleltes hasznos és szükséges kurzusra, ezek közül is csak egy képezte magát szorgalmasan az év végéig s így e csekély létszám nem áll arányban a ráfordított gondnal és költséggel.

A szükséges adatok hiányában az állami elemi iskola múlt évi állapotáról ismertetést nem közölhetünk, pedig szerettünk volna városunk összes tanintézetéről olvasóinknak teljes képet nyújtani. De hát mi is az oka annak, hogy az állami elemi iskola első és legfontosabb évéről nem adott ki értesítőt? *Ókultúr.*

Esküdtzéki főtárgyalások.

Államunk büntető igazságszolgáltatásának terén, korszakalkotó reformot teremtett meg az 1900. év január 1-jével életbe léptetett 1896. évi XXXIII törvényezékek. A nyugati művelt államok példáját követve, nálunk is meghonosodott az esküdtzéki intézmény, a mely főbenjáró bűnesetekben nem a tételes törvény szabályaihoz kötött bíróság ítéletére bizza a bűnös sorsát, de szabad és független polgártársainak határozatára, a kik nem csupán azt tekintik, hogy a bűncselekmény a jogrend megzavarása, s a megzavart jogrendet helyre kell állítani, de megfigyelik azon lélektani okokat is, az erkölcsi alapot, a mely a bűncselekmény elkövetésének indító okát képezte. Az előrehaladás világos consequentiája ez, a mely a humanismust a legnagyobb mértékben igyekszik érvényesíteni. A tanult kriminalista ítélete, mely a jog és igazság szigorú követelményeinek teljesen megfelelt, eredményében nezi a bűncselekményt s ehhez képest alkalmazza a büntető törvénykönyvben előírt büntetést. Az esküdtzék a bűncselekmény alanyát figyeli, s ennek lelkiállapotába igyekszik magát beleélni. Nem azt kinti,

Arczán a meglepetés és ijedség mesterkéltn kifejezésével hátrált az öreg.

„Mit, még többet akar? Ember meg van ön örülve?”

Aszott ujjával — gondolkodást tetteve — szürke, borzas szakállát simogatta és folyton összehuzott szemöldökkel, erős szemüvegén keresztül szemlélte az ifjút. Egész magatartása visszatükrözé ama erős elhatározását, miszerint egy fillért sem fog adni, de mielőtt e végzetes szót kimondotta volna, tisztába akart lenni, az ifjú adós viszonyaival.

„Mennyire van szüksége?”

„200 koronára!”

„200 koronára? — kérde szárazon, mialatt maga elé nevetett — és mire kell az a pénz?”

Árpád hangja még halkabb és bizonytalanabb lett.

„Becsületbeli adósság!”

„Becsületbeli adósság? miféle becsületbeli tartozásai lehetnek az ilyen vagyontalan ifjunak — mint ön?”

„Gazdag társaságban valék, játszottak, nagy összegben játszottak s ez elvakított, elkábított — s vesztettem.”

Reszketve és várakozásteljesen tekintett Harácsoló uramra, ki mind ezt fejesóvalva hallgatta.

„Es én oly erősen számítottam önmre.”

Harácsoló felkelt.

„Akkor igen elszámította magát fiatal barátom. A ki egyszer játszik, az nászor s megteszi azt és erre még kevésbé van pénzem.”

Kétségbeesetten s segítséget keresve tekintett az ifjú akademikus az öreg hideg szürke szeméibe. Lealáztottan kéréshez fordult:

„Többé sohasem teszem, Harácsoló — kedves barátom — a szavak alig találtak utat szorult torkán keresztül — „sohasem teszem többé, de ne gördítsen nehezségeket az egyenes uthoz való visszatéréshez, hitelezőimet ki kell elégítenem, hogy ezzel szavamot bevált-hassam és hogy ez által szomorú történetem eme sötét tette után végre valahára a pont tétethessék. Segítsen — s örökké hálára kötelezlek!”

Harácsoló fejét csóválta s látogatójának a legborzasztóbbat s értéktelenebbet adta, a mit csak egy oly embernek adhat, ki szorult pénzügyi viszonyok között van t. i. jó tanácsot.

hogy a vádlott embert ölt, de azt keresi, hogy miért ölte meg, tehát az eredményt másodsorban veszi figyelembe, első kérdés az indító ok. Az ember szellemi élete és erkölcsi lényegéből indul ki s így adja szavát a „bűnös” vagy „nem bűnösre”. Az esküdt meggyőződésében csak lelkiismeretéhez van kötve s annak szavára hallgat. Ismeri a nép életét, tudja a népszokásokat, ha ítélkezik, figyelembe veszi a sértett önértetét, az indulatokat, a büszkeséget, a vádlott ellen elkövetett esetleges jogtalanságokat és méltánytalanságokat s ezek vezetnek határozatának meghozatalánál, mely a józan emberi észszel megállapítható igazság.

A kezdet nehézségein átesve, mindinkább tökéletesedik ezen intézmény a gyakorlatban, mert esküdtjeink, kik magasztos feladatuk tudatában komolyan és lelkiismeretesen járnak el kötelességük teljesítésében, megkönnyítik azt a munkát, a mit a törvényhozás a bíróságok kötelességévé tett.

A f. 1901. évi szeptemberi cikluson öt büntető ügy kerül az esküdtzék elbírálása alá, ezekről részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

I. *Hétfőn szeptember 2-án.* Szándékos emberölés büntetével és ennek kísérletével vádolt *Kriston* József elleni bűnügyben járt el az esküdtbíróság.

A közönség érdeklődése ezen ügy iránt igen nagy volt, a hallgatóság számára fenntartott helyen a tárgyalás kezdetétől annak végeig nagy volt az érdeklődők száma.

A bíróság tagjai voltak: Elnök: *Kubinyi* Aladár kir. tszéki elnök. Bírák: *Kolbay* Sándor kir. tszéki bíró, *Medveczky* Sándor kir. tszéki bíró. Tanácsjegyző: dr. *Fülöp* Dezső kir. tszéki aljegyző. A vádat dr. *Mészáros* István kir. alügyész képviselte. A védelmet dr. *Krausz* Gyula ügyvéd látta el.

Ezen büntető ügy tényállása a következő: Putnokon történt, hogy *Pongó* Sámuel az 1900. év őszén szerelmi viszonyt folytatott *Seffer* Ilonával, a ki a Péter Hermann koresmájában, mint szakácsnő volt alkalmazva. Ezen viszony azonban, — állítólag mert a legény szülei nem nézték jó szemmel, még a mult évf. végén félbeszakadt s a csinos leányzó *Kriston* József, a dráma hősére vetette szemét. — *Pongó* Sámuel azonban, dacára annak, hogy a szakítás okozója ő volt, azontul is eljárógatott a Péter Hermann koresmájába, s ha szerét tette, kellemetlen-ségeket okozott a fiatal szerelmeseknek, fenyegetőzött, sőt egy ízben nyílt utcán támadta meg a leányt, a mely körülmény a vetélytársi ellenségeskedést szította fel a két fiú között. *Kriston* József ezért levében szólította fel *Pongó* Sámuel, hogy hagyja abba izetlenkedéseit, mert nem jó vége lesz a dolognak. — 1901. évi április hó 28-án este 1/2 10 órakor az utczán találkozott össze a két ellenfél, *Pongó* Sámuel kérdőre vonta *Kristont* a levél miatt s rövid szóváltás után botjával több ízben megütötte, mire *Kriston* József az előtte való nap beszerzett revolverét kirántotta a zsebéből, rálőtt *Pongó* Samura és a nyomban elősiető öcsésére ifj. *Pongó* Károlyra. Az első golyó a *Pongó* Sámuel tüdején hatolt keresztül, minek következtében nevezett háromnegyed óra múlva meghalt. A másik golyó ellenben csak az ifj. *Pongó* Károly kalapját surolta.

Az ülés kezdetén a bíróság az esküdtjeket sorsolta ki. Rendes esküdték lettek: *Rády* István, *Draskóczy* László, *Széplaki* Lajos, *Bornemisza* Elemér, *Baksay* József, *Taufer* Ignác, *Hanvay* József, *Stolcz* Márton, ifj. *Szabó* László, *Kerekes* Dezső, *Basilidesz* János és ifj. *Szentmiklóssy* Kálmán. Pótesküdték: báró *Nyáry* Sándor és *Urszinyi* Zsigmond.

Az esküdték letettek az előírt esküt, azután a bizonyítási eljárás vette kezdetét.

A vádlott tagadta a szándékoskosságot, s azt állította, hogy a revolver, a melyet a *Pongó* Sámuel részéről történt támadás elhárítására vett ki a zsebéből, a dulakodás közben, véletlenül sült el, a másik lövést azért irányozta ifj. *Pongó* Károly felé, mert ez utóbbi, midőn ő menekülni akart, elalította az utját. — Kihallgattattak id. *Pongó* Sámuel és ifj. *Pongó* Károly, az előbbi a történetekről mit sem tud, az utóbbi azt állítja, hogy szándékosan és

„Tudja Árpád, menjen el tanár bátyjához, valja be neki őszinten tévedését s kérjen tőle segítséget. Ez volna a legegyszerűbb és legtermészetesebb eljárás.”

Nagyon jól tudta az öreg — mivel az első kölcsönadás előtt már részletes információt szerzett magának Árpád családi viszonyai felől — hogy művész hajlamai miatt a családdal szakított s hogy különösen bátyjának, a száraz és pedáns tudos ellenségeskedésétől folyton kerülhetetlenül üldözöttet.

Árpád — ki nem sejtette, hogy kintója mennyire van ezen viszonyokba beavatva, a hazugságban keresett menedéket:

„Már voltam bátyámnál, de jelenleg ő is pénzzavarban van — szivesen nyújtott volna segédkezet, nagyon szivesen — ha tehette volna — ha...”

Megakadt — homlokáról az izzadság csak úgy gyöngyözött — nagy Isten, hisz ennek ellenkezője a napnál világosabban ellene tanuskodott, ily ügyetlenül miként is füllenthetett?!

Az öreg ellenben úgy tett, mintha azt észre sem vette volna.

„Hisz ezen igen könnyen segíthet! Küldje hozzám bátyját, az igen biztos alapon nyugszik. Menjen, mondja meg neki, hogy Mózes tisztességes ember s az ő révén, az ön számára igen olcsó pénzt ad. Ha ön így cselekszik, akkor mindkettőnkön segítve lesz.”

Árpád elhalványodott. Sejtette, hogy mire czéloz az öreg s hatalmas lépéssel közeledett feléje egy lealacsonyító eszme kísértése. A kétségbeesés — adott szavának be nem váltása-esetére — és a reménynek lázas egymásutánban váltakozó gondolatai vad menekvésben cikáztak agyán keresztül; — ha ernyedetlen kitartással és fáradhatatlan szorgalommal dolgozna mindaddig, a míg csak egy napsugár világítja be műtermét, akkor 14 nap leforgása alatt elkészülhetne azon két képpel, melynek vázlatai a műkereskedő tetszését oly igen megnyerték. A műkereskedő a képek átvételénél biztosan adna annyi előleget, a minek segítségével azon kellemes helyzetbe jöhetne, hogy összes tartozását, az utolsó fillérig kiegyenlíthetné s ez által ezen kínos s kellemetlen ügy levehethetné a napirendről.

Elhatározása már félig megérlelődött benne — a

czélozva lőtt *Kriston*. — A tanuk legnagyobb részben az elhunyt és a vádlott közötti viszonyra és vádlott előéletére hallgattattak ki, — ténytanu volt *Ludvigh* Jánosné, *Ludvigh* Mária és *Gondkivics* Ferenc, a kik a cselekmény elkövetésekor az utcán voltak, s hazatérő igyekezve 15—20 lépésnyire közeledtek a tett színhelye felé, de a sötétség miatt nem sokat láthattak. — Az orvosszakértők a boncolás eredményét adták elő:

A bizonyítás befejezése után az esküdtökhöz intézendő kérdéseket állapította meg a bíróság, mire a vád- és védbeszéd következett.

A közzvádló dr. *Mészáros* István a tényállás hosszúságos kifejtése után kérte az esküdtöket, hogy mondják ki bűnösnek a vádlottat, a védő dr. *Krausz* Gyula ezzel szemben felmentést kért, mit terjedelmes beszédben adott elő.

Az esküdték hosszu tanácskozás után közel éjjel-előtt meghozták verdiktjüket, melynek értelmében a kir. törvényszék a vádlottat ítélettel felmentette, s azonnal szabadlábra helyezni rendelte.

A tárgyalás éjjelutáni 1 órakor ért véget.

II. *Kedden, szeptember 3-án* *Belán* János állott az esküdtzék előtt, a ki 1901. évi május hó 28-ára virradó éjjelen *Turesokon* terhes állapotban lévő feleségét, szül. *Dobsinszky* Annát, mivel ez őt, a *Schmid* Pál lakadalmas házához nem akarta eresztetni, egy késsel hasba szurta, a minek folytán *Belán* Jánosné rövid idő múlva meghalt.

A tárgyalást mint elnök: *Medveczky* Sándor kir. tszéki bíró vezette. Szavazók voltak: *Altdorffer* István és dr. *Kálniczky* Géza kir. törvényszéki bírák. A jegyzői tisztelet *Velesz* Ferencz kir. aljegyző töltötte be.

A vádat dr. *Mészáros* István kir. alügyész képviselte. Védőként dr. *Baksay* Dezső ügyvéd szerepelt. Esküdtékként kisorsoltattak: *Cseh* István, *Okolicsányi* Ágoston, *Taufer* Ignác, *Törköly* József, *Balajthy* Sándor, ifj. *Szabó* László, báró *Nyáry* Sándor, *Marikovszky* Géza, *Rády* István, *Seres* József, *Urszinyi* Zsigmond, *Vajda* Ferdinand. Pótesküdt: *Koröny* Gyula.

A lefolyt tárgyalások kihallgatták a tanukat s dr. *Hensch* Géza jolsvai, dr. *Posevitz* Albert nagyrocezi és dr. *Löcherer* Tamás vmegyei közkórházi igazgató orvos szakértőket, s a bizonyítási eljárás után a bíróság a következő kérdést terjesztette az esküdték elé:

„Bűnös-e *Belán* János abban, hogy 1901. évi május hó 28-án éjjel *Turesokon* terhes állapotban lévő feleségét, szül. *Dobsinszky* Annát egy késsel szándékosan, de ölési szándék nélkül és a nélkül, hogy az élvezett szeszest italtól beszámíthatatlan állapotban lett volna, hasba szurta, minek folytán feleségének halála bekövetkezett?”

Miután az esküdték ezen kérdésre 7-nél több szavazattal „igenel” válaszoltak, a bíróság bűnösnek mondta ki *Belán* János vádlottat, a btkv. 301. §-ába ütköző, de a 306. §-szerint minősülő halált okozott súlyos testi sértés büntetében és ezért a 92. § alkalmazása mellett 1 évi és 3 hónapi börtönbüntetésre ítélte, s melyből a vizsgálati fogság által három hónapot kitöltöttnek vett.

III. *Szerdán, szeptember 4-én* a szándékos emberölés büntetével vádolt *Katrenyák* György állott az esküdtzék előtt. A vád tárgyat az képezte, hogy vádlott az 1901. évi június hó 14-én a tamásfalvai erdőben ifj. *Gácsik* András, midőn ez hason fekve aludt, ölési szándékkal, de anélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna, egy baltával háromszor fejbe vágta majd ezután bottal meg három ütést mért reá. Ezen sérelmek következtében ifj. *Gácsik* András 1901. évi július hó 1-én meghalt.

A tárgyalást *Kubinyi* Aladár kir. törvényszéki elnök vezette. — Szavazó bírák voltak: *Vozáry* György és *Cseh* István. — Jegyző: *Fodor* Zoltán kir. aljegyző

A megejtett sorsolás után esküdték lettek: *Banczik* Sámuel, *Cseh* István, *Bódy* István, ifj. *Szentmiklóssy* Kálmán, *Kerekes* Dezső, báró *Nyáry* Sándor, *Basilidesz* János, *Okolicsányi* Ágoston, *Csapó* József, *Balajthy* Sándor, *Urszinyi* Zsigmond és *Széplaky* Pál.

Szakértőkül megidézetttek: dr. *Zehery* István és dr. *Kármán* Aladár orvosok.

mikor a lelkiismeret szózata újból óva intette, eme tett elkövetése ellen, egy időre, úgy látszik, hogy győzött, undor tölté el valóját, de végre is leküzdé azt, összezsede magát, határozott hangon mondá:

„Harácsoló ur, elhozom önnek bátyám aláírását.”

„Elhozza!?”

Az öreg szeméinek szurós tekintetével s arczán a meglepetés kifejezésével mérte tetőtől talpig az ifjút.

„Ez meggondolandó!”

Beszélgetőket kopogás zaja zavarta meg. A ház legjobb kliensét, az ifjú *Jávory* grótot jelenté a házvezetőnő.

Harácsoló arczán a boldogság fénysugarai futottak át.

Leánya szobájába vezető ajtót kinyitva, azon kérelemmel fordult az akadémiához, miszerint várakozzék ott egy rövid ideig. Igen discret volt s nem szerette ha kliensei egymással az ajtó küszöbön találkoztak.

Árpád a mellékszobába lépett. Alig zárult be utánna az ajtó, midőn kezeit dörzsölve, ránczos arczán a megelégedettség mosolyával csoszogott a szorongatottak és sürgetők barátja a belépő látogató elé.

Kényelmes támlásszék puha párnái és fodrai közé mélyen beesve ült, kis szobájának ablaka mellett *Harácsoló* uram beteg leánya.

Kedves, minden szobrászt elbájoló fejét sötét, barna haj köríté, fehér arczát, gyöngye pir borítá el. összeszorított verszegény ajkai, valamint finom barna szemöldökei körül ott lappangott, mely szenvedésének vonása — fájdalomteljesen irányítá tekintetét, a téli dél által fénytelenül és hidegen bearafozott szomszédházak tetőire. Oda künn nagyon zord idő lehetett — a ház ereszén erősen ráfagyva feküdt — a vízesatornákból lefüggő jégcsapokról egyetlen egy vízcsepp sem folyt le és a szoba ablaktábláin a jégvirágok virulni kezdenek eleinte kicsiny, gyengéd himpor alakjában, majd erős, mérsékelt körvonalakban, melyek gyors egymásutánban terjeszkedtek, alakzataikat percről-percpre változtatva, míg végre fonséges, büszke, mesebeli virágokká alakultak át; leveleik s kelyheik megtízszereződven, folyton-folyvást képzeltebb, különbözőbb alakokká fejlettek.

(Vége következik.)

A tárgyalás folyamán tanuként kihallgatott Molnár Lajos földbirtokos is, a kinek vádlott azelőtt szolgált. Lapunk zártakor a tárgyalás még folyik.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk minden olvasóját, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Erzsébet királyné képe. Az elhunyt királyné életnagyságu olajfestményü képe, melyet az új vármegyei székház részére Spányi Béla országos hírv. festőművész örökített meg, — mint halljuk — már megérkezett s a nagyteremben rövidesen elhelyezik a kitérőn sikerült képet, melyről a szakértők teljes elismeréssel nyilatkoztak.

Fülöp Szász Coburg gothai herceg f. hó 10-én vármegyénkbe érkezik. A királyi fenség először Pohorellán fog időzni, azután klatnai vadászkastélyába vonul, a hol pár hétig szarvas-bikára fog cserkészni.

Ünnepelt református esperes. Már a múlt évben Putnokon megtartott református egyházmegyei közgyűlésen közöbhangot hangzott, hogy az érdemekben gazdag, becsületes munkában megőszült egyházmegyei esperes Nagy Pál tornaljai ev. ref. lelkész, lelkész-kedésének 50-ik, esperességének 20-ik s életének 70-ik évfordulója alkalmából ünnepelni fogják. Az ősz pap elgyengült s magas korára s betegségére hivatkozva, kérte az egyházmegyét az ünnepély eljuttatására, mi akkor el is határozott. E hó 2-án tartotta a gömörmezei református egyház megyei közgyűlését Tornalján, mely alkalommal, — daczára a putnoki határozatnak — s annak, hogy hivatalos ünnepélyt tartani nem lehetett, minék következtében idegenek hivatalosak a gyűlésre sem voltak; a társhatóságok, az egész egyházmegye, tanácsbírák, környékbeli és ismerős katolikus és luteránus egyházak képviselőik útján tömegesen jelentek meg a gyűlésen, hogy kifejezzék jókívánataikat, biztosítsák ragaszkodásukat s méltassák érdemeit az ősz esperesnek — Tárgy-sorozat előtt volt az esperes ünneplése, midőn is Farkas Ábrahám a világi rendek nevében emelkedett, szép meg-ható beszédben üdvözölte az ünneplést, majd Csabay Pál a megyei papság nevében magas szavakban biztosította papsága szeretetéről. Szentiványi Árpád országgy. képviselő a luteránus egyházak főfelügyelője szólott költőileg a barátság, a „pax” hangján. Üdvözölte még a tanítók testületének elnöke s dr. Kusza Béla ügyvéd, mint a tornaljai presbitérium kiküldötte. Valamennyien méltatták vallásos érdemeit, s biztosították továbbra is rendíthetetlen bizalmukról. — Városunkból Baksay István főgondnok, Molnár József egyházmegyei főügyész, dr. Veres Samu, Czinke István lelkész, László János algondnok küldöttségileg vettek részt. Gyűlés után több száz terítékű ebéd volt, hol az első s hivatalos magas színvonalon álló beszédet Molnár József mondotta az ünneplésre; az értelem s szív hangján szólott Ruzsák Gyula, az esperes nagykiterjedésű családját éltetve, Osvalth Dániel kedves szavakban emlékezett meg a vendégekről, kik váratlanul s hívás nélkül ily magasztossá tették a napot, Draveczky Kálmán méhi plébános a testvériségről beszélt, s a felekezeti egyet-értésre emelte poharát. Beszéltek még számtalan. — E gyűlésnek egyik más fontos tárgya volt az oly nagy port vert misziós rozsnói lelkészválasztás ügye is. A gyűlés beható eszmecsere után az eddigi lépéseket hatályon kívül helyezte s hogy az egyház el ne veszítse a választás jogát, egy bizottság lett kiküldve, s mely bizottság, a mint a chartát összeállította, a választás és charta kérdése együttes elintézését fog mielőbb nyerni.

— **Eljegyzés.** Szakall Vince Gömörvármegye árvászeki elnöknek bájos és kedves leányát Rózsikát f. hó 3-án jegyezte el Szabó Elemér rimaszombati tekintélyes fiatal földbirtokos, özv. dr. Szabó Sámuelné szül. Horváth Julianna fia. Midőn ez eljegyzési hírt örömmel közöljük, nem mulasztjuk el mi is a legőszintebb jókívánatainkat kifejezni, legyen életök boldog s megelégedett.

Szerkesztő változás. A Rozsnóon megjelenő „Sajó-Vidék” hetilap szerkesztését dr. Hazslinszky Rezső vette át. Üdvözöljük!

Szobor felszentelés. A helybeli róm. kath. templomban a hívek összegyűjtött adományából megszerzett szent Antal szobrot folyó hó 3-án reggel ünnepi misén szentelte fel Széman Endre prépost-plébános, ki ez alkalommal magas szárnyalású szép beszédet mondott, mely a hívekre mély benyomást gyakorolt. A szobor mellett persely van elhelyezve, melybe a hívők adományait rakhatják. Ez adományokat igazán nemes czélra fordítják. A prépost-plébános ur terve ugyanis az, hogy a perselyben összegyűlt adományokból a szegények között hetenkint fogják kiosztani „szent Antal kenyereit.”

Templomszentelés Miskolczon. A miskolci új izr. templomot és „Erzsébet” iskolát, f. hó 1-én fényes ünnepély keretében avatták fel. Az ünnepélyen a rimaszombati izr. hitközséget Dr. Cziner Miksa elnök és Holländer Lajos vál. tag képviselték.

Esküvő. Guthlohn Henrik vármegyei tb. főorvos leányát Annát mult hó 28-án vezette oltárhoz Kornstein Jenő sátoralja-újhelyi tekintélyes vaskereskedő.

Athelyezés. Vladár Lajos m. á. v. távirólisty Bánréve állomásról a miskolci nagy állomásra helyeztetett át.

Rózsikának! A szomszéd asztaltársaság állandó és zavartalan boldogságot kíván — — — !!!

Kinevezés. Draskóczy István vármegyei kórházi gondnok fiát Draskóczy Zoltán volt rimaszombati számvevőségi gyakornokot, a rimamurány-salgótarjani vasmű részvénytársaság igazgatója számgyakornokká nevezte ki, s szolgálatátételre a borsod-nádasdi számvevőséghez osztotta be. Gratulálunk.

Athelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Szigethy Sándor adólisty Győrbe, s ennek helyébe Mersich István győri adólisty hason minőségbe a rimaszombati kir. adóhivatalhoz helyezte át.

A prot. irodalmi társaság idei nagygyűlését szept. 17-én Miskolczon tartja, s a gyűlésre vármegyénk-ből s az ország minden részéből nagy számmal készülődnek.

Az iskolaszék megalakulása. A városi képviselőtestület által megválasztott iskolaszéki tagokat, m. hó 30-án ülésre hívta össze Baksay István kir. tan. Az ülés tárgya volt a megalakulás, mely akként ment végbe, hogy elnökké egyhangulag: Lukács Géza választott meg, jegyzővé Kathona Gézát, gondnokká dr. Szabó Károlyt választották. Az ülésen Fekete Otte Hedvig igazgató, — kinek három évre szóló mandátuma lejárt. — lemondott állásáról. Ujra megválasztották, s az igazgatói ígéretet tett, hogy az elemi és polgári leányiskola fejlesztése érdekében minden lehető elfog követni s bejelentette, hogy Mészáros Jolán tanító nő állását betegségére miatt csak szept. 15-én foglalhatja el. — Ezzel az ülés, az elnök elttetésével véget ért.

Halálozás. Az annyiszor s oly szépen megéne-kelt Balogvölgy egyik kis falujából, a kies fekvésű Rad-nótról, szomorú gyászhiat viz szét a szeptemberi hűvös szél Magyarország területén, minden irányba. Pósa La-jos, az országosan kedvelt és szeretett Pósa bácsi édes anyja, özvegy Pósa Antalné szül. Kovács Mária halt meg e hó 3-án, 77 éves korában. Az egyszerű falusi földműves osztályhoz tartozó, de tiszteletre méltó öreg asszony, a negyevü fiú által, példás gyermeki szeretet-tel övezett s oly sok szép lendületes versben megéne-kelt „Édes anyá”, országosan ismert s tisztelt személyi-ségge emelkedett; s azzá lett most elhunytá fölött az általános részvét is; és méltán, mivel a mit ő nagyevü fiában az országnak ajándékozott, hasonló ajándékkal bi-zony-bizony kevés magas származású nő dicsekedhetik. A szegény öreg asszonyt gazdaggá tette az Isten anyai boldogságban s hosszú élettel. Egyszerű gondolkodását, tiszta szívét csordultig betöltötte fiának dicsősége, sok fényes ünneplése, melyeknek gyakran személyes ta-nuja volt s tetézte anyai örömét az a példátlan gyer-meki szeretet, melylyel fia, az ünneplést költő, valamint később annak fenkölt lelkü felesége, mindenkor környez-te s elhalmozta. Hetekkel ezelőtt, mint említettük is, ez a derék öreg asszony lefeküdt betegágyába, melyből da-czára a jó fiú és önfeláldozó meny gondos, szeretettel-jes és aggodalmas ápolásának, több föl nem kelt. Szeret-et-vel apó karjaik között kilehelte lelkét, az egyszerű, de legboldogabb s legbüszkébb édes anyai lelket. A leg-tisztabb fiú szeretettel féltett édes anyai élet megtámad-tatásának lesújtó hírére, a mult hónap vége felé, költő fia a következő szép versben adott hangot bánatos ér-zelmeinek:

Könybe borúl virágszeme ...

Könybe borúl virágszeme

Az őszi rózsának:

Szállni készül már a lelke

Öreg, ősz anyámnak.

Istenem, csak addig tartsd meg,

A mig haza érek,

Hadd borúljon még rám egyszer

Az a szálló lélek!

Ha megérzi: hogy szagatja

Szívem a fájdalom:

Talán, talán még útjáról

Visszacsókolhatom.

Esti szellő sóhajtozik,

Homlokomon árnyak ...

Könybe borúl virágszeme

Az őszi rózsának.

Most már lehunyt örök álomra a jó „Maresa néni”, a legjobb édes anyja lelke szelidségét hiven visszatükröző szeméit, folyó hó 3-án hajnalhasadéskor nemes szíve utolsó dobant s most vigasztalanul áll ravatala mellett szerető fia és menyje a rokonsággal együtt, s a jó öreg asszonyt siratja az egész falu apraja-nagyja, s az ország minden részéből érkeznek a gyászbaborult jeles költőhöz a részvétváratok. Az elhunyt temetése ma délután 3 órakor volt, s az egész falu lakossága résztvett azon, városunkból és a fővárosból is többen eljöttek a végtisz-tességtételre, melyen a környék lelkészei is megjelentek. Pósa Lajos radnói ev. ref. lelkész emelkedett szellema gyászbeszédet mondott, mely után a koporsót kivitték a temetőbe. A legjobb édes anyja álma legyen csendes, örök nyugalma békés, zavartalan!

Athelyezés. Balázs Andort a rozsnói kir. posta-és táviróhivatal főnökét a központi igazgatóság Buda-pestre helyezte át — főtisztí minőségben.

Hymen. Görgey Gizellát eljegyezte Decsy Gyula rozsnói gyógyszerész.

Kántorválasztás. A rimaszombati ev. ref. egy-ház tanácsa szeptember hó 1-én tartott gyűlésén, mi-után Csépy Gyula megválasztott kántor, állását elfoglalni nem volt hajlandó, Szűcs György, torontál-vásárhelyi ev. ref. kántortanítót választotta meg.

Képviselői beszámoló. Radvánszky György dr. országgyűlési képviselő vármegyénk tekintélyes nagy-birtokosa augusztus hó 30-án tartotta népes gyűlésen beszámolóját Zólyom-Lipesén.

Kinevezés. Batta György simonyi ev. ref. lel-kész hasonló nevű fiát, ki most végezte be sikeres jogi is-koláit, a m. kir. pénzügyminiszter a soproni m. kir. pénzügyigazgatósághoz fogalmazó gyakornokká nevezte ki. — Öszintén üdvözöljük!

Ügyészi kombinációk. Híre jár, hogy jelen-legi közszeretben álló vármegyei főügyésznök Abonyi Pál előrehaladott korára való tekintettel nyugodalom után vágyódik s nemsokára beadja nyugdíjazás iránti kérvényét az illetékes hatósághoz. — Ezzel kapcsolatban már is megindult a mozgolódás az új főügyész és al-ügyészi állás választására vonatkozólag. — Főügyész a mostani minden tekintetben alkalmas alügyész Kubinyi Ferenc lenne, helyére pályázná ohajtanak Kossuth Jó-zsef eszti, Nagy József rimaszécsi és dr. Baksay Dezső rimaszombati ügyvédek, kik között, mint az előjelekből következtetni lehet, heves választási harcra van kilátás.

Czigányaink itthon. Szeptember hó 1-én ér-kezett haza Gyuszi cigányunk, Oláh Gyula teljes zene-kerával a Tátrából, hol a közönség legnagyobb elis-merésben méltatta zenekarunkat. A nagy hidegek miatt a közönség a Tátrából elment, zenészeink is kénytelenek voltak haza jönni, hol örömmel fogadjuk őket.

Tűz. Nadabula községben mult hó 30-án tűz ütött ki, több lakóház és gazdasági épület lett a tűz áldozata.

A Tompa szobor felállítása körül, nagyban fo-lyik a munka. A szobor talapatának legalsó része már egészen készen van, a középső részt képező 45 méter-mázsza súlyú kőcsoport, ma helyezték el emelő-gép se-gítségével. Nehány nap múlva, a szobor teljesen készen lesz. Egyelőre azonban, a leleplezésig faburkolattal fe-dik be.

Esküvő. Szkalos Emil sajoárnóti ág. ev. lelkész mult hó 31-én esküdött örök hűséget Járóssy Endre rozsnói elemi iskolai igazgató kedves leányának Erzsiké-nek. Boldogság legyen osztályrészök.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlését szeptember hó 24-étől kezdődőleg tartja meg Sárospatakon Kun Bertal-an püspök és báró Vay Béla főgondnok kettős elnök-lete alatt.

A szülésznői tanfolyam felállítása és a Fehér-kereszt lelenzháza államosítása ügyében — mint halljuk — folyó hó 9-én városunkba érkezik Ruffy Pál orsz. képv. kormánybiztos s a tárgyalásokat ez ügyekben vezetni fogja.

Párbaj Rimaszombatban. Ujra pufognak a pisztolyok, megvillannak a kardok, — párbajoznak vármegyénkbe. — Legutóbb is augusztus hó 30-án, d. u. 4 órakor, a szabadkai erdőben párbajozott Hevessy Barna földbirtokos, Náray J. Alberttel, a „Gömöri Hirlap” szerkesztőjével, — melyben mindketten jelentekelen se-besülést szenvedtek — A párbajra összeszólalkozás adott okot. Hevessy Barna segédei: Fáy Antal és Hevessy Béla földbirtokosok, Náray Alberté pedig dr. Szeless Ödön ügyvéd és Fáy István országgyűlési képv. voltak.

Furcsa hírszolgálatás. A „Magyarország” f. hó 3-iki számában olvassuk a következő hírt: „Rima-szombatból jelentik, hogy ott a függetlenségi és 48-as párt oly erős, hogy a szabadelvű párt jelöltet sem állít, így Török Gyula megválasztása bizonyosra vehető. A jolsvai kerületben Szentiványi Árpád (?) a kövi kerületben Kubinyi Géza (?) szabadelvű párti képvise-lők ellenjelöltek nélkül állanak. Rimaszécsen Fáy Ist-ván, függetlenségi képviselő ellen Wohl Hermann, lo-souzei és gömörmezei földbirtokos lép föl, szabadelvű-párti programmal. (Wohl Hermann régen meghalt, ta-lán Wohl Aladárt akarja fölléptetni a tudósító! Szerk.) A putnoki kerületben Putnok Mór, szintén ellenje-lölt nélkül áll. A rozsnói kerületben, miután Andrásy Géza gróf életelt sem ad magáról, szabadelvű párti programmal Faymann Gyula lovag, pancsovai ügyvéd lép föl, Rozsnó város szülöttje, ki legközelebb megkezd-i vidéki körúját. Emlegetik még Hódinka Tivadar szol-gabíró is függetlenségi párti programmal, kinek meg-választása bizonyos, ha a párt mozgolódik.” — Igazán különös dotog, ha valaki abban leli passzióját, hogy a fővárosi lapokat ilyen hírekkel látja el, s azt is furcsának találjuk, hogy a fővárosi újságok mindenféle tudósítást elfogadják. A fent közöl: hírt átvették a filléres újságok is, és mi csendes mosolylyal olvassuk a tudósításban elő-forduló cseréket, melyek teljes tájékoztatásra vallanak.

Katonai léghajó vonult el szombaton városunk felett. Nyugat felől érkezett, magasan szállt s kelet felé haladt tova épen a vasuti állomás felett az akasztó-hegy felé véve útját. A léghajónak természetesen sok nézője akadt. Hogy kik lehettek nem sikerült megtudni.

Táncztanítás. Dobránszki János táncztanító ki most Kőviben oktatja a fiatalságot a táncművészetre, október hó 1-én városunkban is megkezd-i a tanítást. A kurzusra már lehet jelentkezni.

Kohn Adolf helybeli jóhírű kereskedő lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

A garami vasut mindinkább közeledik a meg-valósuláshoz. A vasut, a mely kiválólag a Coburg her-czegi uradalom fatenyésztésének és szállításának érdekeit fogja szolgálni, a legnagyobb valószínűség szerint már a jövő tavasszal épülni fog. A Hoffmann, Mandel, Quitt-ner megvételében is előnyösen ismert vállalkozó cég megbízottja e napokban járt a Garamon és a mint hall-juk, a finanziaális kérdés teljes megoldást nyert. A vasut a m. kir. államvasutak Bikás állomásáról fog kiágazni és Polonka Závadka és Pohorella érintésével Vereskön fog végződni.

Telefon a bíróság szolgálatában. A hiva-talos kezelés egyszerűsítését az igazságszolgáltatás gyor-sítását célozza az az érdekes rendelet, a mit az igaz-ságsügyi miniszter most becsatolt ki a hazai bíróságokhoz. A rendelet értelmében ez év október hó 1-től, a vidéki járásbírókat telefon fogja összekötni a központi tör-vényességgel. Az újítás mindenesetre nagy hasznára vá-lik az igazságszolgáltatásnak, a melynek menetét e re-form nagyban fogja elősegíteni.

Gyanus haláloset. Feleden mult pénteken To-r-ma Andrásné nevű asszony megbetegedett s harmad-napra hányási tünetek közt hirtelen meghalt. A fő-szolgabíró a gyanus eset tudomásul vétele után elren-delte a hullaszemlélet és boncolást, melyet Dr. Zehery István h. járásorvos folyó hó 3-án végzett. A koleriu tünetei a hullában nem voltak meg, hanem heveny bél-hurut volt a halál oka.

A nagyrozei fürdő eladása. Nagyroze vá-rostulajdonát képező fürdő eladásra kerül. A városi ta-nácsgyűlés e napokban tárgyalta a beérkezett ajánlatokat, hanem egyiket sem találta elfogadhatónak. Egy szűkebb körű bizottság küldetett ki, a mely a fürdő és a hozzá-tartozó terület rész eladását illetőleg egy javaslatot dol-gozzon ki.

A régi vármegyei ház földszinti helyiségeinek bérbeadása a város részéről augusztus 31 ikén délután megtörtént. A sarok helyiségeket a fogyasztási szövet-kezet, a kisebb helyiségeket pedig a Tigermann és Társa cég bérelte ki hat évre.

Talált holttest. A váraljai határban levő And-rássy-féle vasbánya előtt holtan találták a minap Helez-manovszky János dernői bányász. Hulláján külérőszak nyomai nem voltak, valószínű, hogy szívizélhűdés ölte meg hirtelen az erőteljes embert. „R. H.”

Állategészségügy vármegyénkben. Rüh-kór: Likér, Henczkó és Rádován. Sertésorbáncz: Felső-Pokorágy, Likér és Várbóczon. Sertésvész: Helya, Polo-nka, Telgárt, Závadka, Murány, Szirk, Dobóca, Felső-Hangony, Esztrény, Hrussó, Felső-Sajó, Hankova, Hámos-falva, Rádova, Bánréve, Gergelyfalva, Gömörpanyit, Hanva, Málé, Méhi, Runya, Dobsina, Jolsva és Rimaszombatban.

Uj politikai napilap Miskolcra. Szeptember hó 1-én jelent meg a dr. Kovács József felelős és Huberth János szerkesztő vezetésével álló új politikai napilap: „Miskolci Napló” cím alatt. Terjedelmesen ismertetik programjukat, mely az igaz szabadelvű demokrácia elvek közt csoportot il. Útvölgyük a szerkesztőket, sok kitarást kívánunk e nehéz feladatra, lapunk olvasóinak s barátainak pedig ajánljuk e lap támogatását.

Siketnéma intézet Jolsván. Tényleg létesült s szeptember hó elsején megkezdte működését Nécsey János igazgató vezetése alatt. Figyelmébe ajánljuk az intézet pályázatát lapunk hirdetései között nagyközönségünknek.

Engler-ügyhöz. Hírül adtuk annak idején, hogy a gömői ág. ev. szenioratus előjárósága felfüggesztette lelképásztori hivatalától Engler Lajos bugyikfalvi ág. ev. lelkészt, aki az ottani hitközségi iskola évről vizsgálata alkalmával a templomban erőszakosan kikelt Buzágh esperes és felügyelő ellen, az „Isten áld meg a magyart” énekeltetéséért. Engler a fölfüggesztő végzés ellen, amelyet különben azonnal végrehajtottak, extra dominium föllebezett Zelenka püspökhöz, aki bekerete az összes vizsgálati jegyzőkönyveket. Ezek azonban oly súlyos vádakkal illetik Englert, hogy esete az eddiginél is komolyabbra változott. A vizsgálat ugyanis, amelynek Kun Aurél jolsvai felügyelő elnöklésével Becser András és Balthazár János seniorok végezték, kétségen kívül megállapította, hogy a magyar himnusz ellen intézett kifakadással Engler a templomban s azon kívül tót nemzetiségű tulszáival általános megbotránkoztatást keltett, s ő izgatott hazafias érzelmű paptársai ellen, még a saját sógora, Buzágh esperes-plebános ellen is, akivel mint főlebbvalójával sok hívő jelenlétében a templomban nyilvánosan kikötött. Englert, mint Rimaszécsről írják, mégis valószínűleg csak pénzbüntetéssel fogják sújtani, föltéve, hogy az ekléziát megköveti és javulást ígér. „S. V.”

Kinevezés. Kubinyi Aladár a rimaszombati kir. törvényszék elnöke a nagyrőcei újonnan rendszeresített II. oszt. hivatalozói állásba Erdélyi András cs. és kir. közös hadseregbeli szakaszvezetőt és jánosii lakost nevezte ki.

Ki akar postás lenni? A kassai posta- és távirtdaigazgatóság kerületében az idén Eperjesen és S.-A.-Uj helyben lesz posta- és távirtda segédítési tanfolyam, mely október 15-én kezdődik és hat hónapon át tart. A tandíj 20 korona. A tanfolyam hallgatóitól megkivántatik gimnáziumi, reál- vagy polgári iskolai 4 oszt. bizonyítvány és 18 éves kor. A tanfolyam elvégzése, illetve a szakvizsga sikeres letétele után az illetők segéd-tisztké lesznek kinevezve 1000—1400 korona fizetéssel és megfelelő lakbérrel. A tanfolyamra való felvétel iránt a kérvények szeptember hó 30-ig nyújtandók be a kassai posta- és távirtdaigazgatóságához.

Katonák Gömörme gyében. A szeptember hó elején varmegyéinkbe megtartando hadtestgyakorlatokra lassan-lassan érkeznek a különböző vidékről a katonaság. A 67-ik gyalogezred s a 6-ik hadtest tüzérezred és a kassai 5-ik honvédhuszárezred f. hó 3-án érkezett Rozsnyóra, honnan pár napi ott táborozás után Liczén át Rimaszombat felé közelednek. A miskolci könnyű tüzérezred pedig most táborozik Dobóczán, honnan szombaton jönnek városunkba. Rimaszécs, Radnót, Lénárdtala folyó hó 3-án délután már tele volt katonasággal. Huszárok, gyalogosok, tüzérek már egész vidéken portyáznak s a dobrai lensikón végbemenő összecsapás után jön a hadosztály Rimaszombatba. Itt a városban, Szabadkán, Zehertjen, Aiso- és Felső-Pokoragyón lesz elhelyezve a mintegy 5000-nyi katonaság.

Mérgezés. Szerencsétlenül járt mult hó 30-án egy szegény kis gyermek, Lehoczki Maria Szent-Simonyban Kunt játszott a mezőn, míg szülei dologban voltak, játszás közben tüvet vett szájába, s a tük között több merész novény is volt, nevezetesen köznyelven nadragulya, minek fölvetkezében megmérgezte magát s nem-sokára hosszas kínlódás után meghalt, s mult hó 31-én temették el Harmacson. Előbb azonban hulláját a törvényszéki orvos a kir. ügyészség jelenlétében fölboncolta.

Véres verekedés. Várallyán e napokban Sztahon Andras illuminált állapotában Lázár Jánossal, az ottani nagy korcsmában összeveszett. Lázár verekedés közben kést rántott elő s Sztahont egy összeszurkálta, minek következtében kénytelen az ágyat még most is őrizni.

Eladó zongora.

Egy teljesen jó karban levő **Bösendorfer-féle** zongora 80 forintért eladó. Bővebbet **Rozsnyai Jánosnál Rimaszombatban**, Szijjártó-utca 38. sz. a.

Kiadó ház.

A Kmetty-utca 33. szám alatt 6 szoba, egy nagy előszoba, 2 konyha, 4 pincze, egy nagy kert november 1-ére bérbe kiadó.

Két lakásnak is használható.

Értekezhetni lehet a tulajdonos

őzv. Szabó Györgynével.

Árverési hirdetmény.

Jolsva r. t. város tulajdonát képező „Korona” és „Zöldfa” vendéglők, „Utolsó fillér” nevű korcsmahelyiség, vágóhid és helypénzszedési jog **Jolsván, f. évi szeptember hó 17-én d. e. 9 órakor** a városi ház tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen hasznbérbe adatnak.

Árverési feltételek a polgármesteri hivatalnál megtudhatók.

Kelt Jolsván, 1901. augusztus 31-én.

2-2 **Bazilidesz, polgármester.**

Vadászfegyverek,

revolverek, flóbertek, pisztolyok, vadásztáskák, fegyverszíjak, serétek, golyók, a legjobb minőségű töltények, töltényhüvelyek mérsékelt áron káphatók; esőbarnítások, fegyver- és varrógépjavitások, a mű- és géplakatosság körébe tartozó mindenféle munkák elkészítését felvállalja

KORENT VILMOS,

puskaműves, szaktechnikus és műgéplakatos

Rimaszombat, Kossuth-utca 23. szám.

Különbféle bel- és külföldi csemege-sajtok, liptói turó, szalámi és vegyes hideg felvágottak.

Bel- és külföldi borok és pezsgők, friss és konzervált halak.

Ugy mint az előző években, az idén is több **szőlőtelepet** megvettem, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkitünőbb

csemege-szőlő fajokat

a legjutányosabb áron ajánlhatom a mélyen tisztelt közönségnek. **Kiloja** jelenleg **24** krajczár. Egy 5 kgr.-os postakosárral bérmentve **1** frt **40** kr.

Tömeges megrendelést s a n. é. közönség szives pártfogását kéri

KOHN ADOLF

fűszer- és csemege-kereskedő Rimaszombat, Erzsébet-tér 17. sz.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölöm.

1-*

Naponta friss sütemény saját sütődobából.

Különbféle friss töltésű ásványvizek.

Tanulóul

egy jó házból való fiu felvétetik **Stech Kálmán** vegyeskereskedésében Rimaszombat.

1-*

Hirdetmény.

3419. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy **Rimaszombat város** telperesnek **őzv. Almásy Jánosné** szül. **Csordás Mária** alperes elleni 199 korona 58 fillér tőke s járuléka iránti árverés ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Rimaszombat városban fekvő, a rimaszombati 225. sz. tjkvben foglalt őzv. Almásy Jánosné szül. Csordás Mária, Almásy Emma férjezett Turóczy Istvánné, Almásy Ilona, Almásy Teréz és Almásy László 448. és 449. hrzi számú beltelkére, azokon épült 23/a. és 23/b. sz. a. házakra s melléképületekre 2720 koronában és ugyanazon tjkvben foglalt 1824. hrzi számú szántóföldjökre 39 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul 1901. évi **szeptember hó 26-ik** napjának d. e. 10 óráját Rimaszombatban a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 272 kor. és 3 kor. 90 fillért készpénzben vagy az 1882. LX. törvényezik 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi június hó 8-án.

Kovách, kir. törvszéki albiró.

Elutazás végett egy jókarban levő

pianino

olcsón eladó.

Báró Dingelstedt, Felső-Balog.

2-2

Hirdetmény.

3418. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy **Rimaszombat város** telperesnek **őzv. Kubik Ferencné** szül. **Prohoczky Anna** alperes elleni 63 korona 16 fillér tőke és járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városban fekvő, a rimaszombati 284. sz. tjkvben A. 1., 2. sor-, 1074., 1072., 1073. hrzi szám alatt foglalt beltelkekből, azokon épült 28/a., 28/b. sz. a. házakból és tatartóból a B. 2. alatti Kubik Ferencné szül. Prohoczky Annát felerészben megillető jutaléka 3664 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul 1901. évi **szeptember hó 25-ik** napjának d. e. 10 óráját Rimaszombatban a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál tüzetik ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 366 korona 40 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi június hó 8-án.

Kovách, kir. törvszéki albiró.

Pályázat.

6. sz. — A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Jolsva rendezett tanácsú város hatóság támogatásával, **Jolsván siketnémák és vakok számára** intézetet létesített. Felhivatnak mindazon szülők, a kiknek 7—12 éves siketnéma vagy vak gyermekeik vannak, hogy felvétel iránti kérvényeiket a „Felügyelő Bizottsághoz” ezimezve a jolsvai siketnémák és vakok intézetének igazgatóságához küldjék be.

Jolsva, 1901. augusztus 31-én.

Nécsey János, igazgató.

Kiadó bolt.

Rimaszombatban, az Erzsébet-téren levő 21. számú ház bolthelyisége lakással — a melyet ekkoráig **Lakner Emil** divatárkereskedő bérelt — bármely naptól hasznbérbe kivehető.

Bérelni szándékozók a feltételeket megtudhatják **id. Gasko János** tulajdonostól.

Hirdetmény.

6531. sz. — Ezennel közhírré teszem, hogy a **Losoncz r. t. város** tulajdonát képező **vásári helypénzszedési jog** berbeadására folyó évi július hó 18-án 5501—1901. szám alatt közzétett hirdetményvel a folyó évi szeptember hó 19-ére kitűzött árverés a **vásári tarifának** időközben eszközölt **módosítása** miatt hivatalból elhalasztatik s annak megtartására újabb határidőül **1901-ik évi október hó 23-ik napjának** délutáni 3 órája a városház tanácstermébe ezennel kitűzetik.

A közelebbi árverési feltételek a hivatalos órák alatt az iktató hivatalban bárki által megtekinthetők.

Losonczon, 1901. évi augusztus hó 31-én.

Wagner Sándor, polgármester.

HOLLÓSY JÓZSEF

első és legrégebbi temetkező-vállalata

RIMASZOMBATBAN.

Érc- és fakoporsók gyári bizományi raktára.

Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losoncz-utca 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz. saját házában.

Alapított 1864.

Alapított 1864.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség tudomására, hogy az **1864. évtől fennálló temetkező-vállalatomban** ez idő szerint az **ország legelső gyárainak érc- és fakoporsó** készítményeit **birom raktáron bizományba.**

Halalozások alkalmával a szomorodott felek raktáramban a szükséges összes kellékeket, különféle minőségűen és választékban — mérsékelt áron — **tellelhetik**; van raktáron mindenféle alakú és nagyságú, diszes és egyszerű **érc- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fejpárna és fejdísz, harisnya és cipő, gyertya** a ravatal körül és az egyházi személyek részére, **sirkoszorú, koszorúszalag** különféle szélesség és színben, **mű- és díszvirág** a koporsó és halottas szoba díszítéséhez stb. stb.

Tartok **halottas kocsiakat** egyenruhas szolgaszemély-zettel.

Továbbá ajánlok halottkémii jelentés kieszköz-lésére, sírhely kiasatására, harangoztatás, halottas szobának és környékének teteivel való bevonására és díszítésére, gysz-jelentések készítése és szétküldésére, az egyházi személyeknek a végtisztesség megadására való felkérésére stb.

Butorokból nagy raktártartok folyton, itt a leg-egyszerűbbtől a legdivatosabb tárgyat is feltalálhatok és minden jutányos áron; igen **alkalmas vásárlás meny-asszonyi berendezkedésre.**

Épületi asztalos munkák bármilyen kivitelben, a legjobb anyagból **műhelyemben szintén készül.**

Szolgálatkészégemet és raktáram nagy választékát a n. é. közönség jóakarataiba ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JÓZSEF,

temetészrendező, butor- és épületasztalos.

3-*